

ANDRZEJ FISCHER

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KOMITETU OPIEKI NAD KOPCEM JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W 2023 ROKU

Stan techniczny Kopca był na bieżąco monitorowany przez członków Komitetu: Mieczysława Kopcia, Rafała Gawalkiewicza, Andrzeja Fischera i Lesława Dykacza. Prowadzono prace pielęgnacyjno-porządkowe: koszone i dosiewano trawę, uzupełniano humusem ubytki ziemi, przycinano żywopłot. Przewodniczący Komitetu był w stałym kontakcie z Dyrektorem, Działem Leśnym i Technicznym Fundacji Miejski Park i Ogród Zoologiczny.

Członek Komitetu dr hab. inż. Rafał Gawalkiewicz dokonał pomiarów nawodnienia Kopca. Opracował też projekt umieszczenia w nim urządzeń pomiarowych mających rejestrować przemieszczania gruntu na zboczach. Wykonał go w ramach pracy Wydziału Geodezji Górniczej i Inżynierii Środowiska Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Komitet wystosował pismo do Miejskiego Konserwatora Zabytków popierające ideę tego projektu.

Utrzymującym się problemem był brak wody na Kopcu wskutek złego stanu wodociągu doprowadzającego wodę na Sowiniec. Komitet ponownie wystąpił do Prezydenta Miasta o zabezpieczenie środków na budowę nowego doprowadzenia wody do Kopca i pawilonu.

Udało się natomiast zażegnać występujący wcześniej problem uszkodzania stoków przez dziki. Zwierzęta dewastowały murawę, wchodząc nawet do $\frac{2}{3}$ wysokości Kopca. Zbocza spryskiwano odpowiednim środkiem chemicznym odstraszającym dzikie zwierzęta, a wcześniejsze zniszczenia zostały trwale naprawione.

Członkowie Komitetu prowadzili na bieżąco prace porządkowe w pawilonie i wokół budynku, usuwano liście z dachu, rynien i rur spustowych. Po remoncie przeprowadzonym w 2022 roku urządzono na nowo mały pokój. Zamówiono duże biurko – ladę, mieszczące materiały biurowe, księgę pamiątkową, materiały informacyjne o Kopcu i podręczne narzędzia.

W specjalnie dostosowanych szufladach zgromadzono plansze wystawowe aktualnie nieeksponowane w budynku. Obrazy i rysunki zawieszono na ścianach w nowych ramach, umieszczając na nich nazwiska ich ofiarodawców. Aranżacja pokoju została wykonana według projektu Lecha Dziewulskiego.

Komitet przeprowadził naprawę akumulacyjnych pieców grzewczych. W pawilonie przeprowadzono inwentaryzację mienia Komitetu, zbędne i zużyte sprzęty zostały protokolarnie przeznaczone do utylizacji.

W dniu 25 stycznia Komitet zorganizował opłatek w sali posiedzeń kamienicy TMHiZK przy ul. św. Jana 12.

W dniu 22 lutego odbyło się ogólne zebranie sprawozdawczo-wyborcze Komitetu, podsumowujące jego działalność w 2022 roku. Honorowym Przewodniczącym Komitetu pozostaje dr Jerzy Bukowski. Zarząd Komitetu wybrano w poprzednim składzie:

Przewodniczący – Andrzej Fischer;

Wiceprzewodniczący ds. uroczystości – Edward Jankowski;

Sekretarz – Piotr Olszewski;

Skarbnik – Małgorzata Marcinek-Marek;

Wiceprzewodniczący honorowy – Witold Tukało, zasłużony przy odbudowie Kopca.

Akces do TMHiZK i Komitetu w 2023 roku złożyli: Grzegorz Malczyk, Tadeusz Bielecki, Bernadetta Strzelczyk, Andrzej Marcinek i Emilia Marcinek-Marek. Kontynuowano digitalizację zbiorów Komitetu.

W dniu 21 maja z inicjatywy Bartosza Wołkowskiego Komitet zorganizował pierwszy po II wojnie światowej Ogólnopolski Zjazd Orląt. Pod Kopcem odbył się uroczysty capstrzyk, po którym nastąpił przegląd pododdziałów, a następnie Orlęta i Strzelcy złożyli przyrzeczenia organizacyjne. Uroczystości

1. Pierwszy po drugiej wojnie światowej Ogólnopolski Zjazd Orłąt 21 maja 2023 roku – zdjęcie grupowe uczestników przed katedrą wawelską. Fot. Bartosz Wołkowski

2. Pierwszy po drugiej wojnie światowej Ogólnopolski Zjazd Orłąt 21 maja 2023 roku – honorowa warta strzelecka przy trumnie Marszałka Józefa Piłsudskiego, z prawej strony ks. prof. Jacek Urban. Fot. Bartosz Wołkowski

3. Pierwszy po drugiej wojnie światowej Ogólnopolski Zjazd Orląt 21 maja 2023 roku – uroczystości pod kopcem Piłsudskiego. Fot. Bartosz Wołkowski

odbyły się też na Wawelu i w Szkole Podstawowej w Liszkach, gdzie kwaterowali uczestnicy Zjazdu. Wysłuchali tam między innymi prelekcji o życiu i działalności Józefa Piłsudskiego (Paweł Naleźniak, IPN), wykładu o historii Kopca ilustrowanego przezręczkami (Iwona Fischer, ANK) oraz prezentacji uzbrojenia Legionów (Tomasz Jamróz-Piłsudski).

W 2023 roku przypadła 86. rocznica zakończenia budowy Kopca. Z tej okazji 22 lipca zorganizowano spotkanie w pawilonie. Głównym punktem uroczystości, który miał miejsce 5 sierpnia, było kolejne składanie ziemi w Kopcu połączone z wymarszem Kadrówki. W obchodach wziął udział między innymi minister Jan Józef Kasprzyk – szef Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych.

W dniach 6–12 sierpnia odbył się LVIII, a 43. po wojnie, Marsz Szlakiem I Kompanii Kadrowej. Poprzedziło go w dniu 4 sierpnia spotkanie, które miało miejsce w historycznym dworcu w Goszycach. W pawilonie Komitetu na Sowińcu utworzono biuro Komendy Marszu. Uczestnicy nocowali pod wiatą i w rozbitych między pawilonem a Kopcem namiotach.

W dniu 6 sierpnia po apelu w Oleandrach uczestnicy udali się na cmentarz Rakowicki, gdzie na Kwaterze Legionowej odbył się uroczysty Apel Pa-

mięci, a następnie do Michałowic, gdzie pożegnano Marsz wyruszający na historyczną trasę z Krakowa do Kielc. W Kadrówce wzięło udział wielu członków Komitetu, z którego ramienia funkcję Zastępcy Komendanta pełnił Andrzej Fischer, Komendantem był Dionizy Krawczyński.

W dniu 3 listopada odbyła się zorganizowana przez wiceprzewodniczącego Komitetu Edwarda Jankowskiego uroczystość przed więzieniem Montelupich, upamiętniająca żołnierzy podziemia zamordowanych tam przez komunistów na przełomie lat czterdziestych i pięćdziesiątych.

Członkowie Komitetu pożegnali na cmentarzu Białoprądnickim zmarłego członka Komitetu Andrzeja Stawiarskiego.

Pod koniec października członkowie Komitetu wraz z drużyną Orląt im. Antosia Petrykiewicza odwiedzili mogiły legionistów i piłsudczyków na cmentarzu Rakowickim. Ponadto z logo Komitetu zapalono na grobach zmarłych członków Komitetu na cmentarzach: Podgórskim, Batowickim, Salwatorskim i w Borku Fałęckim.

Prezydent RP przyznał Krzyże Wolności i Solidarności członkom Komitetu: Ryszardowi Bocianowi, Lesławowi Dykaczowi, Annie Fischer i Andrzejowi Stawiarskiemu. Szef Urzędu do Spraw

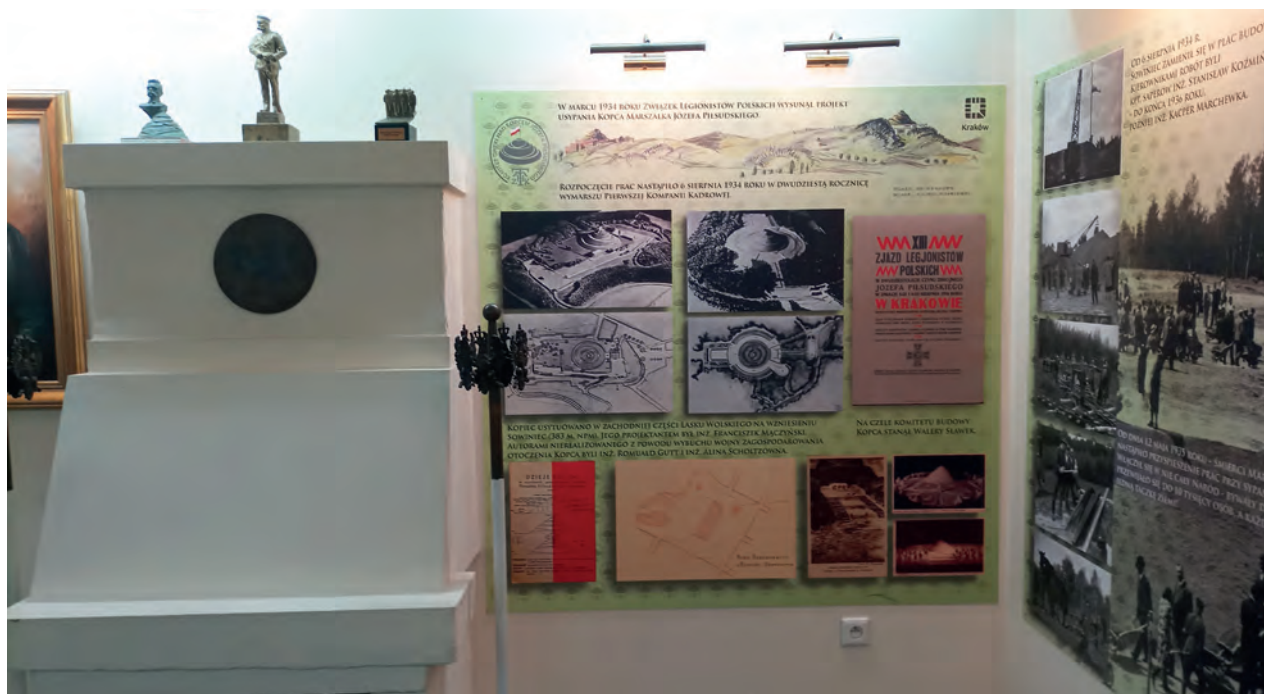
4. 156. rocznica urodzin Józefa Piłsudskiego 3 grudnia 2023 roku – uroczystości pod kopcem Marszałka. Fot. Anna Fischer

5. 156. rocznica urodzin Józefa Piłsudskiego 3 grudnia 2023 roku – uroczystości pod kopcem Marszałka. Fot. Anna Fischer

6. Pawilon Komitetu pod kopcem Piłsudskiego – elementy nowej aranżacji sali wystawowej. Fot. Andrzej Fischer

7. Pawilon Komitetu pod kopcem Piłsudskiego – elementy nowej aranżacji sali wystawowej. Fot. Andrzej Fischer

Kombatantów Jan Józef Kasprzyk przyznał medale Pro Bono Poloniae Bogdanowi Gostkowskiemu, Mieczysławowi Kopciowi, Witoldowi Ostrowskiemu i Bartoszewi Wołkowskiemu.

Komitet był aktywnym członkiem Porozumienia Organizacji Kombatanckich i Niepodległościowych w Krakowie oraz organizatorem corocznych uroczy-

stości i Mszy świętych związanych z Józefem Piłsudskim w katedrze wawelskiej: 19 marca z okazji imienin Marszałka, 21 maja z okazji rocznicy jego śmierci, 5 sierpnia z okazji wymarszu Kadrówki i 3 grudnia z okazji 156. rocznicy urodzin J. Piłsudskiego i 82. rocznicy śmierci marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego.

8. Pawilon Komitetu pod kopcem Piłsudskiego – elementy nowej aranżacji sali wystawowej. Fot. Andrzej Fischer

Delegacje Komitetu brały udział w następujących uroczystościach:

- w dniu 15 stycznia w Mszy świętej w 104. rocznicę śmierci Antosia Petrykiewicza w kościele parafialnym w Liszkach;
- w dniach 20–22 stycznia – w centralnych obchodach 160. rocznicy wybuchu powstania styczniowego podczas 30. Marszu Szlakiem Powstania Styczniowego Szydłowiec–Wąchock;
- w dniu 22 stycznia w kieleckiej dzielnicy Białogon, w odsłonięciu pomnika powstania styczniowego;
- w dniu 11 lutego w kościele oo. Kapucynów w Krakowie, w uroczystościach 19. rocznicy śmierci gen. Ryszarda Kuklińskiego;
- w dniu 18 lutego w Waksmundzie, w uroczystościach w rocznicę śmierci Józefa Kurasia „Ognia”;
- w dniu 28 lutego w kościele oo. Kapucynów w Krakowie, w obchodach rocznicy zawiązania konfederacji barskiej;
- w dniu 1 marca w katedrze wawelskiej, w uroczystościach rocznicy zamordowania Łukasza Cieplińskiego „Pługa”, żołnierza ZWZ AK, prezesa Zrzeszenia WiN;
- w dniu 2 marca w Warszawie, w obchodach 95. urodzin majora sędziego Bogusława Nizieńskiego pseudonim „Sokół”;
- w dniu 6 marca w Rzeszowie, w obchodach 104. rocznicy śmierci pułkownika Leopolda Lisa-Kuli;
- w dniu 15 kwietnia w katedrze polowej Wojska Polskiego w Krakowie i na cmentarzu Rakowickim, w obchodach 15. rocznicy śmierci ojca harcmistrza, generała brygady Adama Franciszka Studzińskiego – honorowego wiceprzewodniczącego Komitetu, kapelana Marszów Szlakiem I Kompanii Kadrowej;
- w dniu 20 kwietnia w parku Jordana w Krakowie, w 150. rocznicę urodzin Wojciecha Korfańskiego;
- w dniu 21 kwietnia na Plantach w Krakowie, w miejscu śmierci pułkownika Narcyza Wiatra „Zawojny”;
- w dniu 12 maja – w centralnych obchodach 88. rocznicy śmierci Marszałka Piłsudskiego w katedrze polowej Wojska Polskiego w Warszawie i na uroczystościach przed Grobem Nieznanego Żołnierza połączonych z 100. rocznicą powołania Instytutu Józefa Piłsudskiego;
- w dniu 2 czerwca w miejscowości Stanowiska gm. Kluczewsko koło Kielc, w uroczystościach poświęcenia odtworzonych grobów żołnierzy majora Hubala;
- w dniu 29 czerwca w Warszawie, w 95. rocznicę powstania Związku Sybiraków;

- w dniu 23 lipca w Krakowie na Łące Męczeństwa przy ul. 28 Lipca 1943, w uroczystościach 80. rocznicy pacyfikacji Woli Justowskiej;
- w dniu 1 sierpnia – w Mszy św. w kościele Mariackim w Krakowie z okazji 79. rocznicy wybuchu powstania warszawskiego oraz w uroczystościach warszawskich w prywatnym Muzeum Powstania Warszawskiego przy ul. Daniłowskiej 8b;
- w dniu 11 sierpnia w Szewcach pod Kielcami, w uroczystości odsłonięcia tablicy poświęconej Danucie i Franciszkowi Kłobuckim, wspomagającym w latach osiemdziesiątych Marsze Szlakiem I Kompanii Kadrowej;
- w dniu 15 sierpnia w Warszawie, w centralnych uroczystościach Święta Wojska Polskiego;
- w dniu 26 sierpnia w Archiwum Akt Nowych w Warszawie, w uroczystości upamiętnienia działaczy NSZZ „Solidarność” oraz więźniów politycznych stanu wojennego;
- w dniu 26 sierpnia w Wolicy Śniatyckiej, w uroczystych obchodach zwycięskiej bitwy pod Komarowem w wojnie 1920 roku;
- w dniu 17 września w katedrze wawelskiej i pod Krzyżem Narodowej Pamięci zwanym Katyńskim, w 84. rocznicę agresji sowieckiej na Polskę;
- w dniach 30 i 31 października w obchodach oswobodzenia Krakowa w 1918 roku;
- w dniu 10 listopada na cmentarzu wojennym w Łowczówku, w uroczystościach upamiętniających poległych żołnierzy Legionów;
- w dniu 24 listopada pod kopcem Kościuszki, w obchodach zakończenia jubileuszu 200-lecia Kopca Kościuszki i jego Komitetu; podczas uroczystości Komitet został uhonorowany pamiątkowym medalem;
- w dniu 26 listopada w kościele św. Józefa w Podgórzu, w uroczystościach poświęconych harcerzom Szarych Szeregów z plutonu „Alicja”, zamordowanym przez Niemców;
- w dniu 3 grudnia w Lublinie, w obchodach 156. rocznicy urodzin Marszałka Józefa Piłsudskiego;
- w dniu 4 grudnia w budynku Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, w uroczystości umieszczenia tablic poświęconych Marszałkom Józefowi Piłsudskiemu i Rydzowi-Śmigłemu;
- w dniu 5 grudnia – w uroczystościach z okazji 156. rocznicy urodzin Marszałka w Zułowie i na Cmentarzu na Rossie;
- w dniu 6 grudnia w Bezdanach, w uroczystości odsłonięcia na budynku stacji kolejowej tablicy upamiętniającej akcję zdobycia funduszy na działalność niepodległościową przez bojowników PPS. Obchody zorganizowane zostały przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz Ambasadę Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie.